

Zasláno Času

Odmítáme rozhodně domnění, jako by poslední „Kronika“ pana T[řebického] v „Rozhledech“ byla pokáním *celého* časopisu a jakousi Canossou České Moderny před triumfujícími obličejí našich starých.

Užil-li p. T. slov „nostra culpa“ a křivoval-li boje v „Rozhledech“ vedené, směl tak činit jedině za sebe a nanejvýše ještě p. redaktora Pelcla.

My, kteří jsme v „Rozhledech“ kritisovali, bojovali, útočili, se bránili, byli jsme si vždy vědomi dosahu a významu svých slov a dnes neodvoláváme z nich ani litery. Odmítáme rozhodně i ten nejmenší stín slov „gladiátorský zápas“, „Rozhledy“ nyní užitých. Nesdílíme nikterak touhu a volání jejich po staré a sonetní „caritas“. Taková caritas, rozlita po všech a cítěna všemi, je ropuší *lhostejnost*, indiferentnost, mdlé podzimní slunce, volání přemožených a křivočestníků. Je to ta česká *falešná sentimentalita* — sentimentalita, kterou se dělala v Čechách vždycky *diplomacie a politika*. Je to ten falešný liberalismus a falešný diletantismus, proti němuž jsme namířili manifest České Moderny.

Z celé duše poctivě a přímo nenávidět — pak se naučí člověk z celé duše silně milovat — a výron nenávisť *takové* je pak stejně úctyhodný jako výron lásky.

Osoby, věci a zásady, proti kterým jsme stáli, jsou tu dosud a nezměněny — nevidíme ani nejslabšího důvodu k metamorfosám a zpovědím.

Co jsme v „Rozhledech“ uveřejnili *my*, patří *nám*. Dnes „Rozhledy“ mohou přinést snad jakési pozdní rozželení pana majitele a redaktora, že dal takovým projevům, bojům a p. místa — *jiná kasace je nepřipustna*.

V dubnu 1896.

J. S. Machar — A. Sova — F. X. Šalda — V. Mrštík

P. S. Toto prohlášení je projev *spontánní*, ne *verbišský*. Neucházeli jsme se úmyslně ani o podpisy většiny Modernistů, abychom spontánnost projevu tohoto neporušili — tak nám běží o chemickou slučivost idejí a principů — a ne osob.

Rozumí se, že z téhož důvodu čekáme zřejmý nebo mlčelivý souhlas ostatních Modernistů — souhlas daný právě logikou idejí a myšlenek.

Odpověď p. F. V. Krejčimu na list ze 7. čísla brněnské Nivy

Konečně tedy! Vznik a význam mysteriální kroniky „Pollice verso“ je vysvětlen! Vysvětlen polouředním alespoň dopisem p. Krejčího, t. č. premier-ministra „Rozhledů“ brněnské „Nivy“. Bohu díky! Nikdo z toho nemá větší radosti než já, kritik a vykladač ze řemesla. Bohu díky! To byl perný kus práce, a čest a sláva p. Krejčimu, že do něho kousl! Velkolepý výkon p. T. měl totiž jednu věc společnou s největšími výkony světové literatury: *temnost*. Ano, bylo to hluboké a temné, temnější snad než Dantův Nový život nebo Gothův Faust, a mnoho vykladačů a glosátorů ubrusilo si do tupa svá dravčí (= analytická) spářata na tomto balvaně.

Věděl jsem, že i osoby nejzasvěcenější jako p. Pelcl jsou v nejistotě o smyslu tohoto opusu. Není divu, genius, jak známo, nechává si rád svá tajemství pro sebe a ani nejbližší nevědí, co ukryl do své práce. Proto přijímal jsem s nedůvěřivou rezervou výklady p. redaktora, do koho to vlastně bylo střeleno. Pan Pelcl sám *nedržel jednu výkladovou teorii*, naopak *postavil a pokácel* jich několik, než došel k té pravé — čemuž se zajisté nepodívá nikdo, kdo zná obtíže takové práce z otázky homérovské nebo dantovské. Jen příklady: mně psal, že kronika šla proti *politické* (jen té prý!) rubrice „Času“ a „České strážce“, prof. Masarykovi řekl zase, že proti *politice* (zase jen té) listů: *Vyšehrad, Česká stráž* a — — *Radikální listy!* („Čas“ vyjmul zcela zřetelně.)

Opakuju: těmto interpretacím jsem nevěřil a to již proto, že šly proti *liteře* a *textu* díla; v kronice p. T. totiž výslovně je jmenováno i *umění a literatura*.

Byl jsem již polozoufalý, když vyšla „Niva“ s farnosními objevy a výklady p. Krejčího. Nevím sice, je-li výklad jeho *autentický* (mluví strašně ceremonášsky a opatrně, jako by prozrazoval státní tajemství¹ — výklad jeho má také zabít *mne* — ale nicméně nezištně se raduju. Záhada rozluštěna, co na tom, že tě to bude stát třeba krk! Sláva důvtipul Moriturus te salutati!

1 - „... domnívám se do stanoviska, s něhož jsou dnes vedeny Rozhledy, na tolik (aha!) býti zasvěcen (slyšte!), že se *mohu odvážiti* (jak bystré!) vysloviti domněnku, *kteřá jest více než domněnkou* (pravá perla diplomatické obezřetnosti!), komu platilo ono „nostra culpa“.